

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (treće vijeće)

9. veljače 2023.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Zaštita potrošača – Direktiva 2014/17/EU – Ugovori o potrošačkim kreditima koji se odnose na stambene nekretnine – Članak 25. stavak 1. – Prijevremena otplata – Pravo potrošača na sniženje ukupnih troškova kredita u odnosu na kamate i troškove za preostalo trajanje ugovora – Članak 4. točka 13. – Pojam ukupni trošak kredita za potrošača’ – Troškovi koji ne ovise o trajanju ugovora”

U predmetu C-555/21,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Oberster Gerichtshof (Vrhovni sud, Austrija), odlukom od 19. kolovoza 2021., koju je Sud zaprimio 9. rujna 2021., u postupku

UniCredit Bank Austria AG

protiv

Verein für Konsumenteninformation,

SUD (treće vijeće),

u sastavu: K. Jürimäe, predsjednica vijeća, M. Safjan (izvjestitelj), N. Piçarra, N. Jääskinen i M. Gavalec, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: S. Beer, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 7. srpnja 2022.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za UniCredit Bank Austria AG, M. Kellner i F. Liebel, *Rechtsanwälte*,
- za Verein für Konsumenteninformation, A.-M. Kosesnik-Wehrle i S. Langer, *Rechtsanwälte*,
- za njemačku vladu, J. Möller i M. Hellmann, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: njemački

- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju G. Rocchitta, *avvocato dello Stato*,
  - za Europsku komisiju, G. Goddin, B.-R. Killmann i H. Tserepa-Lacombe, u svojstvu agenata,
- saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 29. rujna 2022.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 25. stavka 1. Direktive 2014/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. veljače 2014. o ugovorima o potrošačkim kreditima koji se odnose na stambene nekretnine i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2013/36/EU i Uredbe (EU) br. 1093/2010 (SL 2014., L 60, str. 34. i ispravci SL 2015., L 65, str. 22. i SL 2015., L 246, str. 11.)
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između UniCredit Bank Austria AG (u daljnjem tekstu: UCBA) i Verein für Konsumenteninformation (u daljnjem tekstu: VKI) u vezi s time što je UCBA koristila standardnu odredbu u svojim ugovorima o kreditima koji se odnose na nekretnine koja predviđa da se u slučaju prijevremene otplate kredita potrošaču ne nadoknađuju troškovi obrade koji ne ovise o trajanju kredita.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2008/48/EZ

- 3 Članak 3. Direktive 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ (SL 2008., L 133, str. 66.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 13., str. 58. i ispravak SL 2014., L 283, str. 66.), naslovljen „Definicije”, određuje:

„Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

- (g) „ukupni troškovi kredita za potrošača” znači svi troškovi, uključujući i kamate, provizije, pristojbe ili bilo koju drugu vrstu naknade koju potrošač mora platiti u vezi s ugovorom o kreditu i koji su poznati vjerovniku, osim troškova javnog bilježnika; troškovi u pogledu dodatnih usluga koje se odnose na ugovor o kreditu, a posebno premije osiguranja, također su uključeni ako je, povrh toga, sklapanje ugovora o pružanju drugih usluga obvezno s ciljem dobivanja kredita ili dobivanja kredita prema uvjetima koj[i] vrijede na tržištu;

[...].”

4 Članak 16. Direktive 2008/48, naslovljen „Prijevremena otplata”, u stavku 1. predviđa:

„Potrošač ima pravo da u bilo kojem trenutku djelomice ili u cijelosti ispuni svoje obveze prema ugovoru o kreditu. U takvim slučajevima on ima pravo na sniženje ukupnih troškova kredita, a takvo sniženje sastoji se od kamata i troškova za preostalo trajanje ugovora.”

Direktiva 2014/17

5 Uvodne izjave 15., 19., 20., 22. i 50. Direktive 2014/17 glase kako slijedi:

„(15) Cilj je ove Direktive osigurati da potrošači koji sklapaju ugovore o kreditu koji se odnose na nekretnine uživaju visok stupanj zaštite. [...]

[...]

(19) Radi pravne sigurnosti, pravni okvir [Europske unije] u području ugovora o kreditu koji se odnose na stambene nekretnine trebao bi biti usklađen i nadopunjavati druge akte Unije, osobito u područjima zaštite potrošača i bonitetnog nadzora. [...]

(20) Kako bi se osigurao dosljedan okvir za potrošače u području kredita i smanjilo administrativno opterećenje za vjerovnike i kreditne posrednike, temeljni okvir ove Direktive trebao bi pratiti strukturu Direktive [2008/48] [...] gdje je to moguće,

[...]

(22) Ujedno je bitno u obzir uzeti posebnosti ugovorâ o kreditu koji se odnose na stambene nekretnine koji opravdavaju diferencirani pristup. [...]

[...]

(50) Ukupni troškovi kredita za potrošača trebali bi obuhvaćati sve troškove koje potrošač mora platiti u vezi s ugovorom o kreditu i s kojima je vjerovnik upoznat. Stoga je potrebno uključiti kamate, provizije, poreze, naknade za kreditne posrednike, troškove vrednovanja nekretnine za hipoteku ili bilo koje druge naknade, osim bilježničkih pristojbi za dobivanje kredita, primjerice životno osiguranje ili ga dobiti prema uvjetima koji vrijede na tržištu, primjerice osiguranje protiv požara. [...] Ukupni troškovi kredita za potrošača ne bi trebali uključivati troškove koje potrošač plaća za kupnju nekretnine ili zemljišta, kao što su porezi povezani s tim ili bilježnički troškovi ili troškovi upisa u zemljišne knjige. [...]

6 Članak 1. te direktive, naslovljen „Predmet”, određuje:

„Ovom se Direktivom utvrđuje zajednički okvir za određene aspekte zakona i drugih propisa država članica o ugovorima koji obuhvaćaju potrošačke kredite koji su osigurani hipotekom ili se na drugi način odnose na stambene nekretnine, uključujući obvezu provedbe procjene kreditne sposobnosti prije odobravanja kredita kao osnove za razvoj učinkovitih standarda preuzimanja rizika u odnosu na stambene nekretnine u državama članicama i za određene bonitetne i nadzorne zahtjeve, uključujući za uspostavu i nadzor kreditnih posrednika, imenovanih predstavnika i nekreditnih institucija.”

7 Članak 4. navedene direktive, naslovljen „Definicije”, propisuje:

„Za potrebe ove Direktive, primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

13. ‚ukupni trošak kredita za potrošača’ znači ukupni trošak kredita za potrošača u skladu s definicijom iz članka 3. točke (g) Direktive [2008/48], uključujući trošak vrednovanja imovine ako je to vrednovanje nužno za dobivanje kredita, ali isključujući troškove registracije za prijenos vlasništva nad nekretninom. On isključuje sve naknade koje je potrošač dužan platiti za nepoštovanje obveza utvrđenih ugovorom o kreditu;

[...]”

8 Članak 14. te direktive, naslovljen „Informacije prije sklapanja ugovora”, u stavcima 1. i 2. predviđa:

„1. Države članice osiguravaju da vjerovnik i, prema potrebi, kreditni posrednik ili imenovani predstavnik, potrošaču stavi na raspolaganje personalizirane informacije koje su mu potrebne za usporedbu kredita dostupnih na tržištu, procjenu njihovih implikacija i donošenje informirane odluke o tome hoće li sklopiti ugovor o kreditu:

(a) bez neopravdanog odlaganja, nakon što je potrošač dao potrebne informacije o svojim potrebama, financijskom stanju i preferencijama u skladu s člankom 20.; te

(b) pravodobno, prije nego što se potrošač obveže ugovorom o kreditu ili ponudom.

2. Personalizirane informacije iz stavka 1., na papiru ili na nekom drugom trajnom mediju, daju se putem [europskog standardiziranog informativnog obrasca (ESIS)], kako je utvrđeno u Prilogu II.”

9 Članak 25. Direktive 2014/17, naslovljen „Prijevremena otplata”, u svojem stavku 1. predviđa:

„Države članice osiguravaju da potrošač ima pravo da, u cijelosti ili djelomice, ispuni svoje obveze prema ugovoru o kreditu prije isteka tog ugovora. U takvim slučajevima, potrošač ima pravo na sniženje ukupnih troškova kredita za potrošača, a takvo sniženje sastoji se od kamata i troškova za preostalo trajanje ugovora.”

10 Članak 41. te direktive, naslovljen „Obvezujuća narav ove Direktive”, propisuje:

Države članice osiguravaju da se:

[...]

(b) mjere koje one donesu [...] pri prenošenju ove Direktive ne mogu zaobići tako da bi to moglo dovesti do gubitka zaštite koju potrošačima osigurava ova Direktiva kao rezultat načina formuliranja ugovora, posebno integriranjem ugovora o kreditu koji potpadaju pod područje primjene ove Direktive u ugovore o kreditu čija bi narav ili svrha omogućili izbjegavanje primjene tih mjera.”

Austrijsko pravo

- 11 Članak 20. Bundesgesetzes über Hypothekar- und Immobilienkreditverträge und sonstige Kreditierungen zu Gunsten von Verbrauchern (Savezni zakon o hipotekarnim kreditima i kreditima koji se odnose na nekretnine te ostalim potrošačkim kreditima) od 26. studenoga 2015. (BGBl. I, 135/2015), u verziji koja je bila na snazi do 31. prosinca 2020. (BGBl. I, 93/2017), naslovljen „Prijevremena otplata”, u stavku 1. propisivao je:

„Dužnik ima pravo, koje može ostvariti u bilo kojem trenutku, djelomično ili u potpunosti otplatiti iznos kredita prije isteka ugovorenog razdoblja. Prijevremena otplata cjelokupnog iznosa kredita i kamata smatra se otkazivanjem ugovora o kreditu. U slučaju privremene otplate kredita kamate koje dužnik treba platiti smanjuju se u skladu s na taj način smanjenim nepodmirenim iznosom i, po potrebi, u skladu s time skraćenim trajanjem ugovora; troškovi koji ovise o trajanju ugovora razmjerno se smanjuju.”

Glavni postupak i prethodno pitanje

- 12 VKI, udruga za zaštitu interesa potrošača, podnio je tužbu pred austrijskim građanskim sudovima zahtijevajući da se UCBA-i, kreditnoj instituciji, naloži da se prestane koristiti standardnom ugovornom odredbom prilikom sklapanja ugovora o kreditu osiguranih hipotekom na koje se primjenjuje Direktiva 2014/17. Ta ugovorna odredba predviđa da se u slučaju potrošačeve prijevremene otplate kredita kamate i troškovi koji ovise o trajanju kredita razmjerno smanjuju, dok se „troškovi za obradu, koji ne ovise o trajanju kredita, ne nadoknađuju, čak ni razmjerno”.
- 13 VKI smatra da takva ugovorna odredba nije u skladu s člankom 25. stavkom 1. Direktive 2014/17, koji propisuje pravo potrošača na sniženje ukupnih troškova kredita u slučaju prijevremene otplate kredita. U tom pogledu upućuje na presudu od 11. rujna 2019., Lexitor (C-383/18, EU:C:2019:702), u kojoj je Sud presudio da članak 16. stavak 1. Direktive 2008/48, kojim se predviđa takvo pravo u području ugovora o potrošačkim kreditima, treba tumačiti na način da to pravo uključuje sve troškove nametnute potrošaču.
- 14 Prvostupanjski sud odbio je VKI-jevu tužbu uz obrazloženje da Direktiva 2014/17 uspostavlja sustav koji se razlikuje od onog Direktive 2008/48. Među tim dvjema direktivama postoje razlike osobito u pogledu pojma „ukupni troškovi kredita za potrošača” na koje se primjenjuje sniženje u slučaju prijevremene otplate.
- 15 Žalbeni je sud preinačio tu presudu smatrajući da članak 16. stavak 1. Direktive 2008/48 i članak 25. stavak 1. Direktive 2014/17 zbog njihova teksta, koji je gotovo istovjetan, treba tumačiti na isti način. Imajući u vidu presudu od 11. rujna 2019., Lexitor (C-383/18, EU:C:2019:702), iz Direktive 2014/17 ne može se zaključiti da se troškovi koji ne ovise o trajanju ugovora o kreditu ne smiju nadoknađivati razmjerno.
- 16 Sud koji je uputio zahtjev, Oberster Gerichtshof (Vrhovni sud, Austrija), pred kojim je UCBA podnijela reviziju, smatra da pristup žalbenog suda nije očito uvjerljiv.
- 17 Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, moglo bi se, doduše, smatrati da, s obzirom na gotovo istovjetan tekst dviju odredbi kao i zajednički cilj dviju direktiva da se osigura visoka zaštita potrošača, članak 25. stavak 1. Direktive 2014/17 treba tumačiti na isti način kao i članak 16. stavak 1. Direktive 2008/48.

- 18 Međutim, ugovori o potrošačkim kreditima na koje se primjenjuje Direktiva 2008/48 znatno se razlikuju od ugovora o kreditu osiguranih hipotekom ili onih koji se odnose na stambene nekretnine, na koje se primjenjuje Direktiva 2014/17, pri čemu potonji općenito sadržavaju brojne troškove koji nisu povezani s trajanjem ugovora, na čiji iznos kreditna institucija zapravo nema utjecaj. U tom pogledu sud koji je uputio zahtjev navodi, među ostalim, troškove vrednovanja nekretnine, ovjere potpisa radi upisa hipoteke u zemljišne knjige, zahtjeva za rezerviranje ranga radi prijenosa ili založnog prava ili troškove pristojba radi zahtjeva za upis hipoteke u zemljišne knjige.
- 19 Usto, kada je riječ o troškovima koji ne ovise o trajanju ugovora u okviru Direktive 2014/17, vjerovnik nema gotovo nikakav ugovorni manevarski prostor da bi preoblikovao takve troškove u troškove koji ovise o tom trajanju. U tom pogledu, austrijski sudovi provjeravaju, ako je potrebno preoblikovanjem, odgovaraju li određeni troškovi nametnuti potrošaču naknadi za privremeno korištenje kapitalom ili im je svrha naknaditi pružanje usluge vjerovnika koja ne ovisi o trajanju ugovora.
- 20 U tim je okolnostima Oberster Gerichtshof (Vrhovni sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Trebali li članak 25. stavak 1. Direktive [2014/17] tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis kojim se predviđa da se u slučaju da dužnik izvrši pravo na djelomičnu ili potpunu otplatu iznosa kredita prije isteka ugovorenog razdoblja razmjerno smanjuju kamate koje dužnik treba platiti i troškovi koji ovise o trajanju ugovora, dok ne postoji odgovarajući propis za troškove koji ne ovise o trajanju ugovora?”

O prethodnom pitanju

- 21 Svojim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 25. stavak 1. Direktive 2014/17 tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis kojim se predviđa da pravo potrošača na sniženje ukupnih troškova kredita u slučaju prijevremene otplate kredita uključuje samo kamate i troškove koji ovise o trajanju kredita.
- 22 U skladu s tom odredbom, države članice osiguravaju da potrošač ima pravo da, u cijelosti ili djelomice, ispuni svoje obveze prema ugovoru o kreditu prije isteka tog ugovora. U takvim slučajevima potrošač ima pravo na sniženje ukupnih troškova kredita, koji se sastoje od kamata i troškova za preostalo trajanje ugovora.
- 23 Što se tiče, kao prvo, troškova koji mogu biti obuhvaćeni „ukupnim troškom kredita za potrošača”, zakonodavac Unije utvrdio je široku definiciju tog pojma.
- 24 Naime, iz članka 4. točke 13. Direktive 2014/17 u vezi s člankom 3. točkom (g) Direktive 2008/48 proizlazi da pojam „ukupni trošak kredita za potrošača” u smislu prve od tih odredbi uključuje sve troškove koje potrošač mora platiti u vezi s ugovorom o kreditu i s kojima je vjerovnik upoznat. Iz toga su izričito isključeni, kao što to potvrđuje uvodna izjava 50. Direktive 2014/17, troškovi registracije za prijenos vlasništva nad nekretninom, kao što su troškovi upisa u zemljišne knjige i porezi povezani s tim, kao i sve naknade koje je potrošač dužan platiti za nepoštovanje obveza utvrđenih ugovorom o kreditu.

- 25 Stoga je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri jesu li vrste troškova koje spominje i koje su navedene u točki 18. ove presude obuhvaćene troškovima koje potrošač mora snositi u vezi s ugovorom o kreditu o kojem je riječ u glavnom postupku i s kojima je vjerovnik upoznat, osobito za slučajeve koji su izričito navedeni u članku 4. točki 13. Direktive 2014/17 i članku 3. točki (g) Direktive 2008/48 i jesu li, ovisno o slučaju, obuhvaćeni iznimkama sažetima u prethodnoj točki, konkretno bilježnički troškovi.
- 26 Kao drugo, kad je riječ o dosegu pojma „sniženje ukupnih troškova kredita za potrošača” iz članka 25. stavka 1. Direktive 2014/17, Sud je već utvrdio, u točkama 24. i 25. presude od 11. rujna 2019. (Lexitor, C-383/18, EU:C:2019:702), u pogledu članka 16. stavka 1. Direktive 2008/48, da ni upućivanje na „preostalo trajanje ugovora” iz te odredbe ni komparativna analiza njezinih različitih jezičnih verzija ne omogućuje određivanje točnog opsega sniženja predviđenog navedenom odredbom. Sud je iz toga u točki 26. te presude zaključio da, u skladu s ustaljenom sudskom praksom, tu odredbu valja tumačiti s obzirom na njezin kontekst te ciljeve propisa kojeg je dio.
- 27 Članak 25. stavak 1. Direktive 2014/17 sastavljen je gotovo istovjetno kao članak 16. stavak 1. Direktive 2008/48, tako da valja smatrati da se samim tekstom tog članka ne može utvrditi točan doseg sniženja predviđenog tom odredbom. Stoga tu odredbu valja tumačiti s obzirom na njezin kontekst te ciljeve propisa kojeg je dio.
- 28 U tom pogledu iz uvodnih izjava 19. i 20. Direktive 2014/17 proizlazi da bi radi pravne sigurnosti ta direktiva trebala biti usklađena s drugim aktima donesenima u području zaštite potrošača te ih nadopunjavati. Međutim, iz uvodne izjave 22. također proizlazi da je bitno u obzir uzeti posebnosti ugovorâ o kreditu koji se odnose na stambene nekretnine koje opravdavaju diferencirani pristup.
- 29 Usto, treba podsjetiti na to da u skladu s člankom 1. Direktive 2014/17, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 15., ona utvrđuje zajednički okvir za određene aspekte zakona i podzakonskih propisa država članica o ugovorima o potrošačkim kreditima osiguranim hipotekom ili drugim kreditima za kupnju stambene nekretnine kako bi se potrošačima osiguralo uživanje visoke razine zaštite (vidjeti u tom smislu presudu od 15. listopada 2020., Association française des usagers de banques, C-778/18, EU:C:2020:831, t. 34.).
- 30 Međutim, valja utvrditi, kao što je to u biti istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 69. svojeg mišljenja, da cilj prava na sniženje predviđenog člankom 25. stavkom 1. Direktive 2014/17 nije staviti potrošača u položaj u kojem bi se nalazio da je ugovor o kreditu sklopljen na kraće razdoblje, za manji iznos ili, općenitije, pod drukčijim uvjetima. Suprotno tomu, njegov je cilj prilagoditi taj ugovor s obzirom na okolnosti prijevremene otplate.
- 31 U tim okolnostima, to pravo ne može uključivati troškove koji se, neovisno o trajanju ugovora, stavljaju na teret potrošaču u korist vjerovnika ili treće osobe na ime usluga koje su već u cijelosti bile izvršene u trenutku prijevremene otplate.
- 32 Točno je da je u kontekstu Direktive 2008/48 Sud presudio da bi djelotvornost prava potrošača na sniženje ukupnih troškova kredita bila bi umanjena ako bi se to sniženje moglo ograničiti na uzimanje u obzir samo troškova koje je vjerovnik prikazao kao ovisne o trajanju ugovora, s obzirom na to da banka troškove i njihovu raspodjelu određuje jednostrano, a zaračunavanje troškova može uključivati određenu profitnu maržu. Osim toga, ograničenje smanjenja ukupnih troškova kredita samo na troškove izričito povezane s trajanjem ugovora dovelo bi do opasnosti da potrošaču budu nametnuta veća jednokratna plaćanja u trenutku sklapanja ugovora o kreditu

jer bi vjerovnik mogao doći u iskušenje da troškove koji ovise o trajanju ugovora smanji na najmanju moguću razinu (vidjeti u tom smislu presudu od 11. rujna 2019., Lexitor, C-383/18, EU:C:2019:702, t. 31. i 32.).

- 33 U tu svrhu Sud je istaknuo da u okviru navedene direktive manevarski prostor kojim raspolažu kreditne institucije glede izdavanja računa i svoje unutarnje organizacije u praksi znatno otežava potrošaču ili sudu utvrđivanje troškova koji su objektivno povezani s trajanjem ugovora (vidjeti u tom smislu presudu od 11. rujna 2019., Lexitor, C-383/18, EU:C:2019:702, t. 33.).
- 34 U tom pogledu ipak valja podsjetiti na to da je u skladu s člankom 14. stavcima 1. i 2. Direktive 2014/17 vjerovnik i, prema potrebi, kreditni posrednik ili imenovani predstavnik, dužan potrošaču staviti na raspolaganje informacije prije sklapanja ugovora putem ESIS-a iz Priloga II. toj direktivi. Taj obrazac predviđa raspodjelu troškova koje plaća potrošač s obzirom na to jesu li ponavljajući ili ne.
- 35 Međutim, takva standardizirana raspodjela troškova koji se potrošaču stavljaju na teret znatno smanjuje manevarski prostor kojim raspolažu kreditne institucije pri obračunu i unutarnjoj organizaciji te omogućuje, i potrošaču i nacionalnom sudu, provjeru je li određena vrsta troškova objektivno povezana s trajanjem ugovora.
- 36 Slijedom toga, rizik od zlorporabe vjerovnika, istaknut u sudskoj praksi navedenoj u točkama 32. i 33. ove presude, ne može opravdati to da se troškovi koji ne ovise o trajanju ugovora uključe u pravo na sniženje ukupnih troškova kredita, predviđeno člankom 25. stavkom 1. Direktive 2014/17.
- 37 U tom pogledu ipak valja podsjetiti na to da, kako bi se osigurala zaštita koju potrošači uživaju na temelju Direktive 2014/17, njezin članak 41. točka (b) nalaže državama članicama da osiguraju da se mjere koje one donesu pri prenošenju te direktive ne mogu zaobići tako da bi to moglo dovesti do gubitka zaštite koju potrošačima osigurava navedena direktiva kao rezultat načina formuliranja ugovora.
- 38 Kako bi se osigurala ta zaštita, na nacionalnim je sudovima da osiguraju da troškovi koji se, neovisno o trajanju ugovora o kreditu, nameću potrošaču objektivno nisu naknada vjerovniku za privremeno korištenje kapitalom koji je predmet tog ugovora ili za usluge koje su se u trenutku prijevremene otplate još trebale pružiti potrošaču. U tom pogledu vjerovnik mora dokazati da su troškovi o kojima je riječ ponavljajući.
- 39 S obzirom na sve prethodno navedene razloge, na prethodno pitanje valja odgovoriti tako da članak 25. stavak 1. Direktive 2014/17 treba tumačiti na način da mu se ne protivi nacionalni propis kojim se predviđa da pravo potrošača na sniženje ukupnih troškova kredita u slučaju prijevremene otplate kredita uključuje samo kamate i troškove koji ovise o trajanju kredita.

Troškovi

- 40 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (treće vijeće) odlučuje:

Članak 25. stavak 1. Direktive 2014/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. veljače 2014. o ugovorima o potrošačkim kreditima koji se odnose na stambene nekretnine i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2013/36/EU i Uredbe (EU) br. 1093/2010

treba tumačiti na način da mu se:

ne protivi nacionalni propis kojim se predviđa da pravo potrošača na sniženje ukupnih troškova kredita u slučaju prijevremene otplate kredita uključuje samo kamate i troškove koji ovise o trajanju kredita.

Potpisi